

ИРГЭНИЙ НИСЭХИЙН ЕРӨНХИЙ ГАЗАР

Иргэний нисэхэд хэрэглэдэг нэр томъёоны тодорхойлолт болон товчлолын талаар

ДҮРЭМ БОЛОВСРУУЛАЛТЫН ТАСАГ

Улаанбаатар хот

Иргэний нисэхэд хэрэглэдэг нэр томьёо

ИНД-ийн нэр томьёо, товчлол			Annex-ын нэр томьёо, товчлол		
	ИНД-ийн нэр томьёоны тайлбар	ИНД-1 Тодорхойлолт ба товчлол	Annex-ын нэр томьёоны тайлбар	MNS 6409 : 2015 Ерөнхий Нэр томьёо, тодорхойлолт	AIP GEN 2.2 НМУ-д ашиглагдах товчлолууд
Тодорхойлолт	550	618	1011	781	-
Товчлол	194	79	1137	-	1079

ИНД-ийн нэр томьёоны тайлбар

- ❖ 2022 оны 4 сарын 22-нд ЗТХСайдын А/94 тоот тушаалаар батлагдсан “**ИНД-ийн нэр томьёоны тайлбар**” нь өмнө ашиглаж байсан **ИНД-1 “Тодорхойлолт ба товчлол”**-ын шинэчилсэн хувилбар бөгөөд 2019, 2021 онуудад батлагдсан ИНД-үүдэд орсон нэр томьёотой бүрэн уялдаа холбоотой болсон.

АС01-0 Annex-ын нэр томьёоны тайлбар

- ❖ 2018 - 2021 онуудад боловсруулан холбогдох хэлэлцүүлгийг хийж, ИНЕГ-ын даргаар батлуулахаар бэлтгэсэн “**Annex-ын нэр томьёоны тайлбар**” нь өмнө ашиглаж байсан дараах 2 баримт бичгийн агууламжийг бүрэн хамардаг ба Annex-ууд болон “Doc 8400 ICAO Abbreviations and Codes”-н сүүлийн нэмэлт, өөрчлөлтийг тусгасан баримт бичиг юм:
  - **MNS 6409 : 2015 Иргэний нисэхийн Ерөнхий Нэр томьёо, тодорхойлолт;**
  - **AIP GEN 2.2 НМУ-ний хэвлэлүүдэд ашиглагдах товчлолууд.**

Эрх зүйн баримт бичгийн нэр томъёоны талаар

❖ Иргэний нисэхийн тухай хууль:

3 дугаар зүйл. Хуулийн нэр томъёо

3.1. Энэ хуульд хэрэглэсэн нэр томъёог дараахь утгаар ойлгоно:

❖ ИНД-ийн нэр томъёоны тайлбар:

1.1. Нэр томъёо

Хуулийн дагуу боловсруулсан ИНД-д хэрэглэсэн нэр томъёог дараахь утгаар ойлгоно:

❖ AC01-0 Annex-ын нэр томъёоны тайлбар Зорилго

AC01-0 “Annex-ын нэр томъёоны тайлбар” нь ICAO Annex-ын тодорхойлолт болон ICAO Doc 8400-ийн товчлолыг нэгдсэн нэг утгаар ойлгох нөхцөлийг бий болгох зорилготой.

Энэхүү AC01-0 нь иргэний нисэхийн салбарын үйл ажиллагаа эрхлэгчид Annex-тай холбоотой баримт бичгийг орчуулж, хэрэглэх, тайлбарлахад зориулагдсан.

❖ Annex:

Annex 1 Personnel Licensing 1.1 Definitions

When the following terms are used in the Standards and Recommended Practices for Personnel Licensing, they have the following meanings:

Annex 15 Aeronautical Information Services 1.1 Definitions

When the following terms are used in the Standards and Recommended Practices for the AIS, they have the following meanings:

Эрх зүйн баримт бичгийн нэр томъёоны талаар (үргэлжлэл)

❖ **Хууль тогтоомжийн тухай хууль:**

28.3.Хуулийн төслийн бүтцийг дараах дарааллаар байрлуулна:

28.3.1. хуулийн төслийн гарчиг;

28.3.2. нийтлэг хэм хэмжээ тогтоож байгаа зүйлийг нэгтгэсэн "ерөнхий анги", эсхүл "нийтлэг үндэслэл" гэсэн бүлэг, хэсэг;

28.3.3. нэр томъёоны тайлбар; ...

30.5.Хуулийн төсөлд дараах тохиолдолд гадаад хэлний нэр томъёо хэрэглэж болно:

30.5.1. уг нэр томъёог оноосон нэр монгол хэлэнд байхгүй бол;

30.5.2. уг нэр томъёог олон улсын хэмжээнд нийтлэг хэрэглэж хэвшсэн бол;

30.5.3. уг нэр томъёог Монгол Улсын олон улсын гэрээнд хэрэглэж байгаа бол.

❖ **Хууль тогтоомжийн төсөл боловсруулах аргачлал**

Зөвлөмж: Хэрэглэж хэвшсэн нэр томъёонд тайлбар хийхгүй бөгөөд дагаж мөрдөж байгаа бусад хуульд тайлбарласан нэр томъёог уг хуульд ишлэл хийх замаар хэрэглэнэ.

4.1.4.2. хуулийн төсөлд хэрэглэсэн нэр томъёо нь олон утгаар ойлгогдох тохиолдолд тухайн бүлэг, зүйл, хэсэг, заалтын хүрээнд хэрэглэгдэх тайлбарыг холбогдох бүлэг, зүйлийн дор байрлуулна.

Аннех-уудад ч зарим нэр томъёог өөр өөр хэрэглэдэг

Тодорхойлолт	Англи	Монгол
Human performance / Хүний чадавх	(A) Human capabilities and limitations which have an impact on the safety and efficiency of aeronautical operations. <u>(AN 1; AN 5; AN 6/I; AN 6/III; AN 8; AN 10/I; AN 11; AN 14/I; AN 16/I)</u> (B) Human capabilities and limitations which have an impact on the safety, security and efficiency of aeronautical operations. <u>(AN 17)</u>	(A) Нисэхийн үйл ажиллагааны аюулгүй байдал болон үр дүнд нөлөөлдөг хүний чадвар болон хязгаарлалт (B) Нисэхийн үйл ажиллагааны аюулгүй байдал, аюулгүйн хамгаалалт болон үр дүнд нөлөөлдөг хүний чадвар болон хязгаарлалт
Quality system / Чанарын тогтолцоо	(A) Documented organizational procedures and policies; internal audit of those policies and procedures; management review and recommendation for quality improvement <u>(AN 1)</u> (B) A management system in which the competent laboratory documents its policies, systems, programmes, procedures and instructions to the extent necessary to assure the quality of the test and/or calibration results. <u>(AN 16/II)</u>	(A) Баримтжуулсан байгууллагын журам болон бодлого; эдгээр журам болон бодлогын дотоод аудит; чанарыг сайжруулах зорилготой удирдлагын дүгнэлт болон зөвлөмж (B) Тестийн чанар болон/эсхүл тохируулгын үр дүнг бататгахад шаардлагыг хангах зорилгоор өөрийн бодлого, тогтолцоо, хөтөлбөр, журам болон зааварчилгааг баримтжуулсан эрх бүхий лабораторийн удирдлагын тогтолцоо
Altitude / Өндрийн-түвшин	(A) The vertical distance of a level, a point or an object considered as a point, measured from mean sea level (MSL) <u>(AN 2; AN 3; AN 4; AN 10/I; AN 10/II; AN 11; PANS-ATM; PANS-OPS/II)</u> (B) Altitude. The altitude at which the aeroplane is flown affects the fuel flow <u>(AN 16/III)</u>	(A) MSL-ээс хэмжсэн, түвшний, цэгийн, эсхүл цэг гэж үзсэн байгууламжийн босоо зай (B) Нисэж байгаа нисэх онгоцны түлшний зарцуулалтад нөлөөлдөг өндрийн-түвшин

Annex болон ИНД-ийн зөрүүг мэдээлэх

“Annex-ын нэр томъёоны тайлбар” нь батлагдахгүй удааширч байгаа нь ICAO USOAP CMA-н асуулга бөглөх, ээлжит Аудит шалгалтад бэлтгэх болон Annex, ИНД-ийн зөрүүг мэдээлэх зэрэг ажлуудыг саатуулж байгаа тул **“Annex-ийн нэр томъёоны тайлбар”-ыг яаралтай батлан гаргах шаардлагатай байна.**

- ❖ Зөвхөн **Annex 4**-н хувьд, ICAO-д Annex болон ИНД-ийн зөрүүг мэдээлэх ажлын хүрээнд тодорхойлох шаардлагатай нийт **729** стандарт, зөвлөмжөөс **118** нь нэр томъёоны тодорхойлолт байдаг бөгөөд энэ нь нийт ажлын **16%** болдог.

Annex 4 Aeronautical charts

Level of implementation	Definition	Standard	Recommendation	Note	Total
Not Applicable	4			2	227
More Exacting or Exceeds	-	1	-	-	1
No difference	53			-	373
Different in character or OMOC	3	14	18	-	35
Less protective	58			-	93
Total	118	458	151	2	729

- ❖ Зөвхөн **Annex 2**-н хувьд, ICAO-д Annex болон ИНД-ийн зөрүүг мэдээлэх ажлын хүрээнд тодорхойлох шаардлагатай нийт **225** стандарт, зөвлөмжөөс **115** нь нэр томъёоны тодорхойлолт байдаг бөгөөд энэ нь нийт ажлын **51%** болдог.

Annex 2 Rules of the air

Level of implementation	Definition	Standard	Recommendation	Total
Not Applicable	-	1	-	8
More Exacting or Exceeds	-	3	-	3
No difference	-	84	-	164
Different in character or OMOC	-	4	-	14
Less protective	-	18	-	36
Total	115	110	-	225

Дүгнэлт

Эрх зүйн баримт бичиг бүр өөрт хэрэглэсэн нэр томъёоны тайлбар болон товчлолыг агуулдаг.

“ИНД-ийн нисэхийн дүрмийн тайлбар”-т орсон **550** нэр томъёо болон “Annex-ын нэр томъёоны тайлбар”-т орсон **1011** нэр томъёоноос нийтдээ **16** нэр томъёо,

“ИНД-ийн нисэхийн дүрмийн тайлбар”-т орсон **194** товчлол болон “Annex-ын нэр томъёоны тайлбар”-т орсон **1137** товчлолоос нийтдээ **5** товчлол зөрүүтэй байгааг буруу гэж үзэх үндэслэлгүй байна.

Аливаа нэр томъёо болон товчлолыг тухайн баримт бичигт зориулан заасан утгаар нь хэрэглэдэг тул “ИНД-ийн нисэхийн дүрмийн тайлбар” болон “Annex-ын нэр томъёоны тайлбар” хоорондоо зөрчилдөхгүй.

Энэ асуудлаар 2023 оны 03 сарын 02-нд НААХЗА, ИНҮТ-ийн холбогдох албадуудтай уулзалт зохион байгуулж, АС01-0 Annex-ын нэр томъёоны тайлбарыг батлуулан, Annex-уудыг унших, орчуулахад ашиглах талаар нэгдсэн ойлголтод хүрсэн болохыг мэдэгдэхэд таатай байна.

АНХААРАЛ ХАНДУУЛСАНД БАЯРЛАЛАА